

Schoolplan

Scholencombinatie Delfland

2018 – 2022

Inhoudsopgave schoolplan scholencombinatie Delfland 2018 – 2022

Voorwoord	4
1 Kader	5
1.1 Algemeen	5
1.2 Missie en visie	5
1.3 Identiteit	6
1.4 Onderwijs	6
1.5 Opleidingen	7
1.6 Gebouw	7
1.7 Leerlingen	7
1.8 Personeel	8
1.9 Regels, afspraken en protocollen	8
2 Omgevingsfactoren	9
2.1 Inleiding	9
2.1.1 Sectorakkoord VO en de sc Delfland	9
2.1.2 Onderwijs 2032	10
2.1.3 Maatschappelijke thema's	11
2.1.4 Passend Onderwijs	11
2.1.5 Resultaatgericht versus vorming	11
2.2 Personeel	11
2.2.1 Lerarenregister	12
2.3 Samenwerking in de regio	12
2.4 Externe en interne evaluaties	12
3 Beleidskeuzes	13
3.1 Algemeen	13
3.2 Identiteit	13
3.3 Onderwijs	14
3.3.1 Doorgaande leerlijn primair onderwijs – voortgezet onderwijs - ROC	14
3.3.2 Maatwerk	14
3.3.3 Leren	15
3.3.4 Motivatie	16
3.3.5 ICT en digitaal lesmateriaal	16
3.3.6 Zittenblijven	17
3.3.7 Aandacht voor het individu	17
3.3.8 Bijzondere zorg	18
3.4 School en maatschappij	19
3.4.1 Samenwerking	19
3.4.2 Burgerschap	19
3.4.3 Ouder- en leerlingbetrokkenheid	20
3.4.4 Internationalisering	20
3.4.5 Externe contacten	20
3.5 Personeel en planvorming	21
3.5.1 HRM	21
3.5.2 Professionalisering	21
3.5.3 Planvorming	22
3.6 Resultaten en verantwoording	22
3.6.1 Meetbare resultaten	23
3.6.2 Merkbare resultaten	23
3.7 Organisatie, financiën en beheer	23
3.7.1 Organisatie	23
3.7.2 Financiën	24
3.8 Medezeggenschap	24

Voorwoord

Voor u ligt het schoolplan 2018 – 2022 van de scholencombinatie Delfland (scD). Een school waarin openbaar en christelijk onderwijs samenwerken op het gebied van de beroepsgerichte leerwegen.

De school heeft eind 2016 de beschikking gekregen over een nieuw schoolgebouw in het centrum van Delft. Deze nieuwbouw heeft de school in staat gesteld de ideeën over beroepsonderwijs te vertalen naar een daarbij passende leeromgeving waarin onze leerlingen zich kunnen ontwikkelen tot individuen waar zijzelf én de maatschappij trots op kunnen zijn.

De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen uit het locatieplan scD 2015 – 2018. Binnen de kaders van het strategisch document 2015 – 2019 van de Stichting Christelijk Onderwijs te Delft e.o. (SCOD) en het Schoolplan 2014 – 2020 van het Grotius College (GC) formuleren we in dit schoolplan de voornemens voor de komende vier jaar. We zullen daarbij vooral voortbouwen op de plannen van de afgelopen jaren.

In het eerste hoofdstuk geven we beknopt feitelijke informatie over de school. Daarmee willen we een aantal uitgangspunten toelichten die ten grondslag liggen aan ons onderwijs en de bijzondere vorm van samenwerking binnen de school. In hoofdstuk 2 gaat het over enkele omgevingsfactoren die van invloed zijn op ons onderwijs. In hoofdstuk 3 bepalen we de positie van de scholencombinatie Delfland en beschrijven we de voornemens die we hebben voor de komende jaren.

Directie scholencombinatie Delfland,

Charles Barto
Herman de vries

Schoolplan scholencombinatie Delfland 2018 – 2022

1 Kader

1.1 Algemeen

De scholencombinatie Delfland (scD) is een school voor beroepsgericht vmbo. De verschillende opleidingen worden aangeboden door twee samenwerkende scholen: het Christelijk Lyceum Delft en het Grotius College.

De afgelopen jaren heeft het beroepsgerichte vmbo de omslag gemaakt naar eigentijdse opleidingen in een nieuwe en aantrekkelijke leeromgeving. Het accent ligt op beroepsoriëntatie. De geboden opleidingen bereiden voor op de beroepskwalificerende opleidingen die door de ROC's worden aangeboden.

Het hier gaat hier om twee scholen die samenwerken. Vanuit een gemeenschappelijke visie op onderwijs en omgaan met jongeren willen we scD positioneren als één school voor beroepsgericht vmbo. Dit betekent dat er veel aandacht moet zijn voor het samenvoegen van de twee culturen. Ondanks de positieve instelling van alle betrokkenen moet op detailniveau nog veel geregeld worden..

1.2 Missie en visie

Zowel vanuit het strategisch document van de SCOD als vanuit het schoolplan GC wordt ons de volgende missie aangereikt:

Onderwijs bieden dat leerlingen op een actieve en veilige manier volop kansen biedt om zich te ontwikkelen tot positieve, zelfstandige en mondige mensen met respect voor de wereld waarin zij leven.

Vanuit deze missie hebben we vier kernwaarden benoemd die richting geven aan het gewenste pedagogisch-didactisch klimaat: Uitdagend, Ontwikkelen, Zorgzaam en Verbinden. Als je deze kernwaarden met elkaar verbindt, leidt dit tot vier programmalijnen die we in dit schoolplan vorm willen geven:

- De motivatielijn
- De prestatielijn
- De maatwerklijn
- De zingevingslijn

In onze visie moet ieder mens zich altijd blijven ontwikkelen. Voorwaarde daarbij is dat er een veilige omgeving wordt gecreëerd waarin geleerd kan worden. Om onze leerlingen te motiveren zijn ze afhankelijk van een goede relatie met de docenten en de medewerkers. Die relatie zal alleen ontstaan als er sprake is van oprechte belangstelling voor wat de leerling bezighoudt. Daar hoort vanzelfsprekend bij dat er, binnen zekere grenzen, extra ondersteuning wordt geboden wanneer een leerling dit nodig heeft. In het School-Ondersteunings-Profiel van de school, dat op de website is terug te vinden, staat beschreven welke extra ondersteuning we als school kunnen bieden.

We brengen leerlingen waar mogelijk in situaties waarin contact wordt gemaakt met mensen van buiten de school waarvoor opdrachten moeten worden uitgevoerd. Hierdoor ontstaat een leeropdracht waarvan het resultaat betekenis heeft en er echt toe doet. Voorbeelden hiervan zijn het maken van producten voor opdrachtgevers, het organiseren van een stadswandeling voor een groep bejaarden of het verzorgen van sportdagen en kinderfeestjes.

Door leerlingen zinvolle opdrachten te geven, dagen we ze uit een prestatie te leveren waarop ze trots kunnen zijn. Zo ontwikkelen ze een positief zelfbeeld waarop ze zich verder kunnen ontwikkelen. Door leerlingen een deel van het programma te laten kiezen, geven we hun de gelegenheid het programma aan te laten sluiten bij hun individuele belangstelling. Ook medewerkers worden gemotiveerd door leerlingen die een positieve houding hebben ten aanzien van het leren. Toch vraagt het organiseren van de verschillende leerarrangementen veel van de vaardigheden en de creativiteit van de medewerkers. Ook van medewerkers wordt gevraagd zich te blijven professionaliseren op de vaardigheden die nodig zijn om het werk te doen. Dat vraagt om een investering in scholingsmogelijkheden, zowel op groepsniveau als individueel.

1.3 Identiteit

De samenwerking tussen openbaar en christelijk vmbo binnen één locatie is niet vanzelfsprekend. Niet alleen zijn twee scholen met elk een eigen cultuur samengevoegd, ook de statutaire grondslag van de twee scholen verschilt. In veel gevallen verloopt het samenvoegen van de twee culturen zonder al te veel problemen. Vanaf het begin van de samenwerking zijn we op zoek gegaan naar het antwoord op vragen over onze identiteit. Wat voor school willen we zijn? Waar staan we voor? Welke ruimte is er voor de individuele docent op levensbeschouwelijk gebied?

Natuurlijk zoeken en vinden we gemeenschappelijke normen en waarden. We gaan uit van onderwijs met als kernwaarden: uitdagend, zorgzaam, ontwikkelen en verbinden.

Toch blijft er een verschil tussen de twee scholen. Direct na de start van de samenwerking zijn in een aantal bijeenkomsten met het voltallige personeel de kernwaarden van de scD vastgesteld. Als vervolg daarop heeft een werkgroep een identiteitsdocument opgesteld. Dat document is gepresenteerd aan de directie van de school.

1.4 Onderwijs

De scD richt zich op jongeren die van de basisschool het advies hebben gekregen een opleiding te gaan volgen in de basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte of gemengde leerweg van het vmbo. De scD is een open onderwijsinstelling die algemeen toegankelijk is voor alle leerlingen die tot de doelgroep behoren.

Het doel van de opleiding op de scD is samen te vatten in de volgende doelstellingen:

- Leerlingen ontwikkelen zich tot positieve, zelfstandige en mondige mensen met oog voor de wereld waarin zij gaan leven;
- Leerlingen behalen in vier jaar een diploma in de geadviseerde leerweg of hoger;
- Leerlingen zijn na de opleiding in staat een bewuste keuze te maken voor een vervolgopleiding;
- Leerlingen weten zich verantwoordelijk voor keuzes die ze maken en tonen daarbij respect voor anderen en hun omgeving;
- Leerlingen ontwikkelen een actieve en ondernemende houding;
- Leerlingen leren waar mogelijk d.m.v. praktisch handelen.

In onze visie hebben we al verwoord dat leerstof zoveel mogelijk wordt aangeboden in levensechte situaties waarin het geleerde betekenis krijgt. Dit geldt zowel voor theoretische vakken als voor praktijkvakken.

1.5 Opleidingen

De verschillende opleidingen in het vmbo worden profielen genoemd. Deze profielen vallen binnen de sectoren. Op de scD kan gekozen worden uit de volgende profielen:

- **Produceren, Installeren en Energie** (sector **Technologie**)
- **Economie en Ondernemen** (sector **Economie**)
- **Horeca, Bakkerij en Recreatie** (sector **Economie**)
- **Zorg en Welzijn** (sector **Zorg en Welzijn**) met de 3 uitstroomrichtingen:
  - *Verzorging*
  - *Uiterlijke Verzorging*
  - *Sport, Dienstverlening en Veiligheid*

Naast de verplichte leerstof die hoort bij deze profielen volgt een leerling een aantal keuzedelen. Er kan gekozen worden uit een aanbod waarmee een leerling zijn individuele talenten verder kan ontwikkelen en/of kan worden aangesloten op persoonlijke belangstelling voor specifiek vervolgonderwijs en/of de beroepspraktijk.

1.6 Gebouw

Het onderwijs wordt verzorgd in een schoolgebouw dat geschikt is voor 550 leerlingen. In het cursusjaar 2017-2018 zijn 440 leerlingen ingeschreven en worden de lessen verzorgd door 58 docenten.

In het gebouw zijn vijf units gerealiseerd bestaande uit een leefruimte met daaromheen een aantal lokalen. Iedere eenheid is de thuisbasis voor een groep docenten en leerlingen binnen de school. Zo heeft iedere leerling een "eigen plek" in het gebouw en ontstaat kleinschaligheid binnen een groter geheel waarbij leerlingen en docenten elkaar kennen en zich gekend voelen. Er is sprake van een rustige leeromgeving waarin individuen alle kans hebben om zich verder te ontwikkelen.

De school is zo gebouwd dat we bijna als vanzelfsprekend een verbinding maken tussen de schoolwereld en de wereld daarbuiten. Leerlingen "bemensen" ons restaurant, de schoonheidssalon en een winkeltje met een steeds wisselend aanbod. Voorbijgangers kunnen vanaf de straat deze voorzieningen bezoeken en er iets kopen. De sporthal wordt ook gebruikt door verenigingen uit de omgeving.

1.7 Leerlingen

De scD is algemeen toegankelijk voor leerlingen die een advies hebben voor een door ons aangeboden opleiding (evt. met LWOO) waarbij de score van CITO of van een vergelijkbare toets geldt als ondersteunend. De leerling moet in staat worden geacht een diploma te behalen (cognitief functioneren, een IQ voor het vmbo ≥ 80).

Leerlingen worden ingeschreven bij één van de twee samenwerkende scholen. We streven er binnen de wettelijke kaders naar dat beide samenwerkende scholen per leerjaar een gelijk aantal leerlingen hebben. Zo ontstaan twee gelijkwaardige partners die samen het onderwijs op de locatie verzorgen. Leerlingen van de twee scholen kunnen bij elkaar in de klas zitten. In de beroepsgerichte lessen is dat zelfs altijd het geval.

1.8 Personeel

We slagen er nog steeds in de vacatures in te vullen met bekwaam personeel en streven bij het aantrekken van nieuw personeel naar een gemengd team met evenwichtige leeftijdsopbouw . De laatste jaren merken we wel dat dit in het beroepsonderwijs steeds moeilijker wordt. Daarbij komt dat door de invoering van het vernieuwde vmbo de bevoegdheid van zowel zittende als nieuw aan te stellen praktijkdocenten in veel gevallen niet meer toereikend is voor de nieuwe profiel- en keuzevakken. Ook het streven om in de staf van het vmbo een evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen te realiseren, staat onder druk vanwege de geringe belangstelling van vrouwelijke kandidaten tot nu toe.

1.9 Regels, afspraken en protocollen

Aangesteld personeel is altijd in dienst van één van de stamscholen. Iedere stamschool heeft eigen regels, afspraken en protocollen en een eigen personeelsbeleid. Hierdoor ontstaan verschillende arbeidsvoorwaarden op één werkvloer. Dit is een ongewenste situatie, maar op korte termijn niet volledig gelijk te trekken.

Belangrijke afspraak binnen de scD is dat beide stamscholen gezamenlijk hetzelfde onderwijsaanbod verzorgen. Ook is er het streven naar een gelijk aantal leerlingen en medewerkers. Bij vacatures wordt zorgvuldig gekeken welke stamschool de vacature zal invullen.

2 Omgevingsfactoren

2.1 Inleiding

Bij het realiseren van de nieuwbouw was één van de uitgangspunten dat de school een actieve rol zou gaan spelen in de directe omgeving. Komende jaren zal het realiseren van de rol in de wijk één van onze speerpunten zijn. Een tweede speerpunt dat komende jaren verder wordt ontwikkeld, is het uitgangspunt dat de sc Delfland een accent legt op moderne technologie. Wat zien we daarvan terug in de school en wat merken leerlingen daarvan?

2.1.2 Vanuit de wetenschap

Wat breder gezien zijn in de wereld om ons heen belangrijke ontwikkelingen gaande als het gaat om leren en onderwijzen. Twee begrippen die met elkaar verbonden lijken, maar dat niet altijd zijn. In dit hoofdstuk bespreken we een aantal van deze ontwikkelingen in relatie tot het onderwijs.

Die discussie over onderwijs wordt op dit moment o.a. beïnvloed door de denkbeelden van de hedendaagse onderwijspedagoog en – filosoof Gert Biesta. Deze stelt dat onderwijs over meer gaat dan het overdragen van kennis en vaardigheden. Ook is hij van mening dat het huidige onderwijs doorslaat in het meten van resultaten. Hierdoor ontstaat een cultuur waarin risico's zoveel mogelijk vermeden worden. Dat is, aldus Biesta, voor het onderwijs een ongewenste ontwikkeling. Niet alle beoogde resultaten van ons onderwijs zijn in getallen uit te drukken. Belangrijke opbrengsten van ons onderwijs worden omschreven als “merkbare” resultaten. Het onderwijs van de toekomst moet gaan over een interactie tussen docent en leerling, niet alleen gericht op kwalificatie maar ook op socialisatie en persoonsvorming. Centrale vraag in het onderwijs moet volgens Biesta zijn wat we op deze drie punten willen bereiken met onze lessen.

Een lopend onderzoek dat de hedendaagse ideeën over leren beïnvloedt is het onderzoek van Evelien Krohne. Zij onderzoekt de werking van het puberbrein. Eén van haar beweringen is dat pubers beter leren als ze begrijpen waarom iets geleerd moet worden. Daarnaast is de context waarin geleerd wordt van invloed op de tijd dat het geleerde wordt onthouden.

2.1.2 Sectorakkoord VO en de sc Delfland

In het sectorakkoord VO dat in 2014 werd gesloten, is sprake van een aantal ambities:

De vijf genoemde ambities zijn voor een belangrijk deel verwerkt in het schoolbeleid van de afgelopen jaren. Ze hebben geleid tot nieuwe onderwijsprogramma's onder de noemer “vernieuwing vmbo”. Hierin zijn de opleidingen beter afgestemd op de eisen die de huidige maatschappij stelt. Ook werden maatwerkprogramma's voor leerlingen mogelijk op het gebied van de beroepsgerichte vakken. De inzet is om de komende jaren ook het curriculum van de AVO-vakken kritisch te onderzoeken en waar mogelijk aan te passen en/of te flexibiliseren.

De verbinding tussen onderwijs en omgeving is o.a. terug te vinden in het ontwerp van het nieuwe schoolgebouw.

Andere vormen van verbinding zien we in de deelname aan verschillende regionale werkgroepen op directie- en docentenniveau, de samenwerking met het ROC en de deelname aan de landelijk pilot vernieuwing vmbo.

De scD heeft zich de afgelopen jaren al tot doel gesteld onderwijs niet alleen te richten op het halen van goede cijfers, maar ook te werken aan “socialisatie en persoonsvorming”. Dat zullen we de komende jaren doorzetten.

Eigentijds onderwijs krijgt naast moderne programma’s ook vorm door de voorzieningen die er op ICT-gebied in de school zijn aangebracht. We zijn daarbij van mening dat de inzet van ICT niet het doel is, maar een middel is om het onderwijs te flexibiliseren, aantrekkelijker te maken en van up-to-date informatie te voorzien.

Om al de veranderingen te kunnen faciliteren, investeert de school in de ontwikkeling van de medewerkers. Belangrijk onderdeel daarvan is het functiebeleid met een daarin opgenomen cyclus van gesprekken over persoonlijke ontwikkelplannen, voortgang van de ontwikkeling en beoordeling van het resultaat. We investeren in deskundigheidsbevordering van het personeel door groepstrainingen en door individuele scholingstrajecten.

Een derde lijn in de professionele cultuur is die van het planmatig werken. Het Strategisch Document van de Stichting Christelijk Onderwijs Delft e.o. en het Schoolplan van het Grotius College leveren de kaders waarbinnen we op verschillende niveaus die documenten steeds concreter maken.

Door evaluatie van de plannen en het jaarlijks analyseren van de onderwijsresultaten wordt de PDCA-cyclus gecompleteerd.

2.1.3 Onderwijs 2032

In de politiek en in onderwijsland is door het Platform Onderwijs 2032 een discussie gestart over de inhoud van ons onderwijs in de toekomst. De uitspraken die door het platform gedaan zijn, worden lang niet door iedereen onderschreven. Toch bieden sommige van die uitspraken wel perspectief voor leerlingen in het beroepsonderwijs. Een weergave van enkele uitspraken uit de discussie:

- Het onderwijs heeft als doel de jeugd voor te bereiden op hun toekomst.
- We richten ons daarbij op de kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. Anders gezegd: we richten ons op de ontwikkeling van onze leerlingen in de termen vaardig, waardig en aardig.
- We hebben behoefte aan flexibele onderwijsprogramma’s waarin individuele trajecten mogelijk zijn.
- We hebben professionele scholen en docenten nodig die zich blijven ontwikkelen.
- Bij het realiseren van onze doelen maken we waar mogelijk gebruik van hedendaagse technologie.
- Er is een vast kerncurriculum waarin taal en rekenen belangrijke onderwerpen zijn.
- We moeten de verdere inhoud van het curriculum opnieuw vaststellen.
- We vertellen leerlingen waarom ze iets moeten leren. De leeromgeving helpt bij het bereiken van het gewenste resultaat.
- Handwerk en vakmanschap moet meer waardering krijgen, zowel maatschappelijk als in het onderwijs. Leerlingen moeten trots kunnen zijn op hun talenten.
- De meet-cultuur in het onderwijs moet worden ingeperkt. Resultaten zijn soms niet meetbaar maar merkbaar.

Veel van de genoemde standpunten zijn voor de scD niet nieuw en passen uitstekend in het beroepsonderwijs en onze visie op leren en onderwijzen.

2.1.4 Maatschappelijke thema's

In de huidige maatschappij neemt de digitalisering een belangrijke plaats in. Jongeren ontmoeten elkaar via social media, halen hun informatie van internet en gebruiken het world wide web ook voor een deel van hun ontspanning (muziek, films). Dit heeft onder andere tot gevolg dat jongeren minder lezen en vaardigheden op dat terrein verliezen. Jongeren hebben tegenwoordig een sterke voorkeur voor "beeldleren". We zullen ons moeten beraden over de gevolgen die deze ontwikkeling heeft voor het onderwijs.

Een ander maatschappelijk thema van deze tijd is samen te vatten onder de noemer "Duurzaamheid". We worden ons steeds meer bewust van de beperkte beschikbaarheid van grondstoffen en worden uitgedaagd om zuinig met onze bronnen om te gaan. Deze bewustwording zullen we onder andere via het onderwijs over moeten dragen aan de volgende generatie.

2.1.5 Passend Onderwijs

Hernieuwde regelgeving heeft geleid tot een herbezinning op de rol van Samenwerkingsverbanden. De wet op Passend Onderwijs verplicht de Samenwerkingsverbanden om voor ieder kind binnen het samenwerkingsverband een passend onderwijsarrangement te realiseren. Dit heeft geleid tot de invoering van het School-Ondersteunings-Profiel (SOP) waarin de school beschrijft welke zorg geboden kan worden. Dit SOP wordt jaarlijks bijgesteld en aangepast aan nieuwe inzichten en mogelijkheden. De school werkt bij het ontwerpen van passende onderwijsarrangementen samen met partners in de regio om hulp op maat te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben.

2.1.6 Resultaatgericht versus vorming

De afgelopen jaren is door de overheid erg de nadruk gelegd op meetbare onderwijsresultaten. In die gevallen waarin metingen goed weergeven of een leerresultaat is behaald, kunnen we ons vinden in het streven naar een zo hoog mogelijke score. Graag dagen we leerlingen uit om het maximale uit zichzelf te halen. Soms worden de gemeten resultaten door externe partners gebruikt als enige indicator voor het bepalen van de kwaliteit van een school. In die gevallen zijn we van mening dat daarmee het leerproces wordt tegengewerkt. Gevolg zou kunnen zijn dat scholen in dat geval worden gestimuleerd om leerlingen op een lager niveau te toetsen zodat de resultaten verbeteren. Ook krijgen belangrijke leerprestaties op het gebied van socialisatie, persoonsvorming en burgerschap niet de waardering die ze verdienen. In onze visie is het doel van het onderwijs dat een leerling goed voorbereid wordt op zijn/haar toekomst en gediplomeerd de school verlaat. De afweging of het accent moet worden gelegd op merkbare of op meetbare effecten is een afweging die de school moet maken. Voorwaarde is dat aan de minimumstandaard, het behalen van een diploma in de daarvoor gestelde tijd, wordt voldaan.

2.2 Personeel

De scD krijgt in toenemende mate te maken met het lerarentekort. Het is, juist in het beroepsonderwijs, lastig om vacatures in te vullen. Bij nieuw te benoemen personeel speelt naast de bekwaamheid ook de bevoegdheid een doorslaggevende rol. Vanuit de regelgeving moet elke docent minimaal beschikken over een onderwijsbevoegdheid of moet in staat worden geacht deze in de eerstvolgende twee jaar te behalen.

2.2.1 Lerarenregister

Vanaf 1 augustus 2018 geldt voor alle onderwijsgeevenden de verplichting zich te registreren in het lerarenregister. Dit register is bedoeld als instrument van de leraar voor de leraar. Voordeel van het instrument is dat een leraar o.a. een manier geboden wordt om zijn competenties in kaart te brengen en gevolgde scholingen overzichtelijk kan bijhouden.

2.3 Samenwerking in de regio

De scD sluit aan bij de regionale ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en in het MBO. In het kader van de vernieuwde onderwijstrajecten in vmbo en mbo wordt in samenwerking met partners programma's ontwikkeld. Voorbeelden daarvan zijn dat samen met het Wellant College gewerkt wordt aan een leerlijn mechatronica gericht op de tuinbouw. Samen met ROC Mondriaan worden leerlijnen ontwikkeld op het gebied van Cybersecurity en Aangepaste Woonvoorzieningen. Via de Stichting Onderwijs en Bedrijfsleven (SOB) wordt o.m. overleg gevoerd met plaatselijke bedrijven en ondernemers over projecten, stages en gastlessen. Verder neemt de school deel aan het overleg met de beroepsopleidingen vertegenwoordigd binnen het platform bedrijfspopleidingen Haaglanden (PBVH) en de Metaalunie en zijn er goede contacten met diverse sociale instellingen (Participe, School's Cool, On Stage).

2.4 Externe en interne evaluaties

De inspectie volgt met veel belangstelling de wijze waarop de samenwerking tussen de twee scholen in Delft gestalte krijgt. Het Grotius-deel van de scD is bezocht door de onderwijsinspectie. Dit heeft geresulteerd in een basisarrangement voor het toezicht in de komende jaren. Intern is aan de hand van het jaarlijkse opbrengstenoverzicht de conclusie getrokken dat het onderwijs v.w.b. de gemeten resultaten op orde is en dat het leerlingenaantal voor de scD als geheel flink is gestegen. Uit enquêtes onder leerlingen blijkt dat het gevoel van veiligheid door gedrag van medeleerlingen soms onder druk staat. In de vorm van een schooljaarverslag zal jaarlijks in het najaar worden teruggeblikt op het voorafgaande schooljaar om zo na te gaan of en in hoeverre de gestelde doelen zijn bereikt en welke verbeteringen kunnen worden aangebracht.

3 Beleidskeuzes

3.1 Algemeen

We verzorgen ons onderwijs in een gebouw dat maximaal plaats biedt aan een instroom van 130 leerlingen in leerjaar 1 waarvan niet meer dan 50 leerlingen aanspraak kunnen op extra leerwegondersteuning. Binnen de looptijd van dit schoolplan streven we er naar een maximale bezetting van 550 leerlingen over alle leerjaren te benaderen. Door de organisatie van de school in kleinschalige units wordt een voor deelnemers veilige leeromgeving gecreëerd. De onderlinge omgangsvormen blijven daarbij wel een ontwikkelpunt.

Het kernwoord van waaruit we onderwijs willen geven, is en blijft vertrouwen. Vanuit dat vertrouwen geven we onze kernwaarden betekenis. We vertrouwen erop dat jongeren kunnen worden uitgedaagd zich verder te ontwikkelen als we daarvoor de juiste voorwaarden scheppen. De voorwaarden zijn dat we werken met opdrachten die ertoe doen, die betekenis hebben in de "echte wereld" buiten de school. Tweede voorwaarde is dat we contact maken met de jongeren vanuit een oprechte belangstelling voor de ander. We zijn een school die leerlinggericht is en een uitstekend pedagogisch klimaat biedt. Concreet betekent dit dat we werken aan de vorming van jongeren vanuit betrokkenheid bij de persoon. We dagen jongeren uit om een prestatie te leveren en bieden kansen zich maximaal te ontwikkelen. Tegelijkertijd stellen we ook eisen aan de te leveren prestaties. We doen dit in een omgeving waarin alle betrokkenen met respect met elkaar omgaan en zich veilig en prettig voelen. We zijn een school waarin je trots mag zijn op wat je presteert en niet tevreden bent met een 6-je als er ook meer in zit. Het motiveren van leerlingen speelt hierin een belangrijke rol. Soms is er voor een individuele leerling tijdelijk extra zorg nodig. We zetten ons in die extra zorg te bieden zodat de leerling weer kan functioneren op school. In het School-Ondersteunings-Profiel beschrijven we welke zorg we kunnen bieden en wat onze grenzen daarin zijn.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Op de website staat jaarlijks voor 1 december duidelijk aangegeven welke plaatsingsprocedure wordt gevolgd voor de inschrijving van leerlingen in het daaropvolgende schooljaar;
- Er zijn goede afspraken gemaakt over omgangsvormen en gedragsregels voor alle betrokkenen bij het onderwijs;
- Leerlingen kunnen kiezen uit een aanbod aan keuzeprogramma's dat zich richt op verdieping of verbreding;
- Leerlingen stellen zich doelen en nemen daar verantwoordelijkheid voor.

3.2 Identiteit

Het identiteitsdocument dat is opgesteld met behulp van externe begeleiding is een volgende stap in het bij elkaar brengen van de twee culturen. In het document wordt het begrip identiteit gesplitst in "het gezicht van de school" in algemene zin en de persoonlijke identiteit waarin levensbeschouwing een rol kan spelen. Er wordt vastgesteld dat verschillende levensbeschouwelijke ideeën een plek moeten krijgen in het dagelijks werk. Richtinggevend bij het samenvoegen van de twee culturen blijft de erkenning en het respecteren van de verschillen op dit gebied. Het document zal worden gepresenteerd aan het voltallige personeel en worden besproken in de teams. Het document zal dienen als basis voor verdere ontwikkeling en formulering van de gewenste identiteit.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Er is een brede discussie gestart onder het personeel over de gewenste identiteit;
- Er zijn afspraken gemaakt over individueel handelen in relatie tot de kernwaarden. We hebben de gewoonte ontwikkeld om elkaar daar ook op aan te spreken.

3.3 Onderwijs

We hechten veel belang aan het leveren van maatwerk om zo voor alle leerlingen gelijke kansen te bieden zich maximaal te ontplooiën. Dit verplicht ons blijvend te onderzoeken waar de ruimte voor maatwerk kan worden vergroot. We zullen in ons onderwijs uiteraard kennis overdragen, maar ons daartoe nadrukkelijk niet beperken. Wij zien socialisatie en persoonsvorming als belangrijke onderdelen van het leerproces. Daarbij past dat medewerkers nadenken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan de vorming van onze leerlingen. Deze uitgangspunten hebben vanzelfsprekend consequenties voor de inhoud van ons onderwijsprogramma. In de AVO-vakken zullen we een actualiseringsslag maken. Door de ontwikkelingen in de ICT zien we een verschuiving in de basiskennis en -vaardigheden die leerlingen nodig hebben in hun toekomst. De vraag naar het nut en de noodzaak van leerinhouden en het huidige vakkenaanbod zullen we kritisch bekijken en waar nodig aanpassen. De verschillende vaksecties zullen in vakwerkplannen opnemen welke bijdrage zij leveren aan het uitgangspunt “ondernemendheid” en hoe moderne technologie een rol speelt in hun onderwijs.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- We onderzoeken of een aanpassing van het curriculum en de organisatie in lesuren wenselijk is en handelen naar de uitkomst van dit onderzoek;
- In de lessentabel is ruimte voor individuele keuzeprogramma's. De geboden ruimte kan ook worden ingezet voor verplichte remediërende activiteiten;
- Vakwerkplannen zijn geactualiseerd en aangevuld met de bijdrage die de sectie levert aan ondernemendheid en de manier waarop technologie zichtbaar wordt in hun programma.

3.3.1 Doorgaande leerlijn primair onderwijs – voortgezet onderwijs - ROC

Onze leerlingen zijn afkomstig van verschillende basisscholen in de regio en hebben elk een eigen instroomniveau en individuele talenten. Ook de visie op leren en de manier waarop leerstof op de basisschool werd aangeboden, is niet voor alle leerlingen gelijk. Om beter zicht te krijgen op wat zich op de basisschool afspeelt zetten we projecten op voor onderwijsgevendende om kennis te maken met het primair onderwijs.

Na het vmbo stromen leerlingen uit naar het ROC. Ook daar heeft men bepaalde verwachtingen van wat onze leerlingen kennen en kunnen. Ook hier willen we op docentniveau de verbinding maken met het vervolgonderwijs om zo meer zicht te krijgen op het vereiste instroomniveau voor het ROC.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- We participeren in de expertgroep po – vo die nadenkt over de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs;
- We nemen deel in het Regionaal Overleg en zijn betrokken bij activiteiten van Spirit4You om de overstap vo – mbo beter te stroomlijnen;
- Leerlingen nemen deel aan onderwijsprogramma's die worden aangeboden in samenwerking met het vervolgonderwijs;
- Collega's van primair en voortgezet onderwijs lopen een aantal dagen met elkaar mee.

3.3.2 Maatwerk

Het onderwijs van de komende jaren zal zich steeds meer gaan richten op het bieden van maatwerk aan individuele leerlingen. Maatwerk is dan ook de rode draad in dit hele hoofdstuk over onderwijs. Onder dit kopje bespreken we enkele algemene uitgangspunten. In de onderbouw wordt met behulp van CITO-toetsen de voortgang van de leerlingen gemeten. Op

dit moment gebruiken we de resultaten alleen om op groepsniveau het onderwijs bij te sturen. De resultaten willen we de komende jaren ook gebruiken om sturing te geven aan individuele leerprocessen. Zo kunnen we met behulp van maatwerk niet alleen achterstanden wegwerken, maar ook meer ruimte geven aan talentontwikkeling en persoonlijke kwaliteiten van leerlingen. We willen het mogelijk maken voor leerlingen om vakken op verschillende niveaus af te ronden en/of extra vakken te doen. Het zo behaalde maatwerkdiploma biedt een reëler beeld van wat de leerling kan en doet recht aan de geleverde inspanningen. Wanneer het loont om het beste uit jezelf te halen, werkt dat bovendien motiverend.

Binnen de wet op onderwijstijd bestaan mogelijkheden om maatwerk te realiseren binnen het programma. We willen onderzoeken welke mogelijkheden het best bij onze leerlingen passen.

De operatie “Vernieuwing vmbo” moet worden doorontwikkeld. Dit heeft vooral effect op de beroepsgerichte vakken. De komende jaren willen we het aantal keuzevakken waaruit een leerling binnen een beroepsprofiel kan kiezen, uitbreiden.

Vanuit een deel van de samenleving komt de vraag om een breder aanbod te genereren (vrije school afdeling vmbo). We zullen ons oriënteren op wat dit voor onze organisatie betekent voordat we hierover concrete plannen formuleren.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Cito-resultaten worden geanalyseerd op persoonsniveau en geven sturing aan individuele leerlijnen;
- Leerlingen worden gestimuleerd vakken waarin ze goed zijn op een hoger niveau af te sluiten;
- Leerlingen die dat aankunnen worden gestimuleerd een extra vak te doen;
- Er worden per opleiding minimaal 6 beroepsgerichte keuzevakken aangeboden waaruit de leerling vrij kan kiezen;
- Binnen het PSO-programma hebben leerlingen al in het eerste leerjaar de mogelijkheid aan te sluiten bij hun belangstelling.

3.3.3 Leren

De vakken taal en rekenen staan aan de basis van het leren. Een goede beheersing van de Nederlandse taal, zowel het spreken en luisteren als het lezen en schrijven, is voorwaarde voor kennisoverdracht. Basale rekenvaardigheden vormen de basis van het dagelijks bestaan. Achterstanden op het gebied van taal en rekenen moeten daarom zo snel mogelijk worden aangepakt.

Leren en ontwikkelen vindt plaats vanuit het geheel. De context, de samenhang tussen leerstof en beroep en/of maatschappij moet duidelijk gemaakt worden. Leerlingen ontwikkelen kennis, vaardigheden en persoonlijke kwaliteiten in onderlinge samenhang. Zij zijn zelf eigenaar van hun leerproces en bouwen aan de eigen competenties en hun eigen toekomst met de docent als regisseur. We willen leerlingen stimuleren om vakken waarin ze uitblinken op een hoger niveau af te sluiten. Leerlingen kunnen zo laten zien dat ze de uitdaging hebben gevonden om eigen expertise verder te ontdekken en te ontwikkelen. Medewerkers van de scD hebben de opdracht om vanuit deze context samen te werken aan de ontwikkeling en ontplooiing van onze leerlingen.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- We beschikken over programma's om vaardigheden op het gebied van taal- en rekenen op het gewenste minimumniveau te brengen;
- AVO-vakken ondersteunen waar mogelijk bij het aanleren van beroepsvaardigheden die vanuit de praktijkvakken beheerst moeten worden;

- De docent is succesvol geschoold op het aanbieden van maatwerk binnen de klas door middel van differentiatie in onderwerp en/of niveau;
- In de school wordt gesproken over hoe een goede sc-Delfland-les er uit ziet. We hebben afspraken over hoe we dit in praktijk brengen;
- Leren doen we in alle leerjaren minimaal één maal per periode in de vorm van een project.

3.3.4 Motivatie

Voor de motivatie van de leerling zijn wij van mening dat het erkennen van wat de leerling wel kan motiverender is dan het aanwijzen van wat de leerling niet kan. Dit heeft consequenties voor het onderwijs. Steeds weer gaan we op zoek naar de individuele kwaliteiten van de leerling om deze uit te dagen en te stimuleren een stapje meer te doen. We dagen leerlingen uit prestaties te leveren vanuit de overtuiging dat opstroom motiverender werkt dan afstroom. Rode draad in de opleiding is de leerling te laten ervaren wat het is om “in je kracht” te zitten, je grenzen te verleggen en trots te zijn op wat je hebt gepresteerd. Competenties als “ondernemend gedrag vertonen” en “durven kiezen” spelen daarbij een belangrijke rol. Omdat de hier beschreven leerresultaten vaak niet kunnen worden uitgedrukt in cijfers zoeken we naar alternatieve vormen om behaalde resultaten in kaart te brengen. In dit kader willen we ruimte bieden aan experimenten.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Leerlingen kunnen op basis van hun prestaties lesvrijstellingen krijgen om de vrijgekomen tijd in te zetten voor andere vakken, verdieping, verbreding of het doorontwikkelen van individuele talenten (Positive Performance Support);
- Leerlingen kunnen een deel van hun programma kiezen, aansluitend bij hun belangstelling;
- Iedere leerling heeft minimaal twee maal per jaar een loopbaan- of motivatiegesprek met een medewerker van de school;
- We investeren in lesprogramma's waarin leerlingen worden gestimuleerd verantwoordelijkheid te nemen voor (mensen in) hun omgeving;
- We experimenteren met het beoordelen van leerresultaten anders dan met cijfers.

3.3.5 ICT en digitaal lesmateriaal

Het gebruik van ICT en digitaal lesmateriaal (ELO, games, video etc.), maakt het onderwijs aantrekkelijker voor leerlingen. Het biedt variatie op de schoolboeken, is eigentijds en sluit meer aan bij hun belevingswereld. We willen de mogelijkheden die ICT biedt daarom meer gaan benutten om onderwijs op maat mogelijk te maken. Hiervoor is een ondersteunende ICT-dienst nodig die ten dienste van het onderwijs snel en adequaat:

- zorgdraagt voor de betrouwbare werking van bestaande voorzieningen en zorgdraagt voor het onderhoud daarvan;
- wensen vanuit het onderwijsveld vertaalt naar technische implementatie;
- de schoolleiding adviseert over de kosten van nieuwe wensen op ICT-gebied.

Docenten zullen zich op het gebruik van ICT en digitaal lesmateriaal blijvend moeten professionaliseren. Zo beschikken we over de middelen en de deskundigheid om lesstof aan te bieden die is aangepast aan het niveau, het tempo en de interesses van leerlingen. Tegelijkertijd vergroot de inzet van ICT de mogelijkheden om de vorderingen van individuele leerlingen te monitoren.

De inzet van ICT kan ook winst opleveren in de tijd die nodig is voor instructie waardoor meer tijd beschikbaar komt om individuele leerlingen te begeleiden. We blijven van mening dat ICT

een middel is om het onderwijs te flexibiliseren, te personaliseren en interessanter te maken voor leerlingen. De docent blijft de regisseur en arrangeur van lesmateriaal, de motivator en het rolmodel van wie de leerling leert.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- ICT-ondersteuning op locatie wordt aangestuurd vanuit de locatieleiding;
- Docenten worden geschoold in het gebruik van digitale leermiddelen;
- We zetten instructiefilmpjes in ter vervanging van klassikale uitleg. De docent biedt begeleiding aan leerlingen die extra uitleg nodig hebben;
- Alle AVO-vakken maken o.a. gebruik van digitale toetsen;
- Leerlingen maken in de les gebruik van eigen "devices";
- We maken leerlingen bewust van de risico's van social media en leren ze hiermee om te gaan;
- We leren leerlingen selectief en kritisch om te gaan met de informatie die via internet wordt aangeboden.

3.3.6 Zittenblijven

Maatwerk kan ook worden ingezet ter voorkoming van zittenblijven en schooluitval. Wetenschappelijk is aangetoond dat zittenblijven in de meeste gevallen een ineffectieve maatregel is. Het werkt voor veel leerlingen demotiverend en draagt lang niet altijd bij aan een succesvol vervolg van de schoolloopbaan. Wanneer een leerling op een deel van het curriculum onvoldoende presteert, onderzoeken we of er maatwerktrajecten mogelijk zijn om het prestatieniveau op dat deel van de lesstof te verhogen. Dit traject kan bestaan uit extra begeleiding en/of extra leertijd. Wanneer leerlingen door deelname aan dit traject hun leerachterstand weg weten te werken, worden ze alsnog bevorderd naar een volgend leerjaar. Kanttekening is dat de doorstroomcijfers op de scD al jaren boven het landelijk gemiddelde liggen. Uitgangspunt blijft dat de leerling in een ononderbroken ontwikkelingsproces onvertraagd het diploma behaalt.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- We signaleren vroegtijdig welke achterstanden dreigen te ontstaan en ontwerpen maatwerkprogramma's om die achterstanden weg te werken;
- We zetten waar mogelijk digitaal lesmateriaal in om leerlingen gericht te helpen bij het wegwerken van een achterstand in kennis en/of vaardigheden.

3.3.7 Aandacht voor het individu

Voor steeds meer leerlingen speelt het sociale leven zich grotendeels op of bij school af. Dit heeft consequenties voor:

- de verschillende soorten contact tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en docenten (formeel en informeel);
- de gewenste sfeer binnen de school (knus, uitdagend, stimulerend, geborgen en veilig, zowel tijdens als buiten schooltijd);
- de gewenste voorzieningen binnen de school(omgeving); bijvoorbeeld sportvoorzieningen, theaterfaciliteiten, koffie/wifi-hoeken, werkplekken, chill-ruimtes e.d.;
- de vormen van opvang buiten de reguliere lesmomenten.

Dit vraagt veel van de medewerkers. Medewerkers en leerlingen van de scD voelen zich gekend en erkend om hun eigen kwaliteiten. Betrokkenen zijn bereid verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, voor de ander en voor de omgeving. Zo wordt de school een zorgzame organisatie waarin verschillen mogen bestaan en individuele kwaliteiten optimaal ingezet en

ontwikkeld worden. Regelmatig informeren we met behulp van enquêtes naar het welbevinden van leerlingen en medewerkers.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Leerlingen nemen verplicht deel aan een programma dat gericht is op conflictbeheersing;
- Buiten lestijd bieden we in samenwerking met o.a. de huurders van de sporthal en met gebruikmaking van de Fitness-faciliteiten extra sportactiviteiten aan;
- We onderzoeken de mogelijkheden een buitenschoolse opvang op te zetten met o.a. een huiswerkklas.

3.3.8 Bijzondere zorg

In het School-Ondersteunings-Profiel (SOP) is vastgelegd welke bijzondere zorg wij op de scD kunnen leveren. Met de invoering van passend onderwijs constateren we dat het aantal leerlingen met leer- en gedragsproblemen toeneemt. Dit maakt het noodzakelijk dat we ons als team de komende jaren richten op het versterken van onze didactiek en pedagogiek. Een klein deel van onze leerlingen lijkt bijzonder gevoelig voor beïnvloeding. Sommigen ontwikkelen daardoor ongewenst gedrag dat zijn oorsprong vindt in radicalisering of het uitsluiten van bepaalde groepen uit de samenleving. We zullen een methode moeten ontwikkelen om dit ongewenste gedrag in de dagelijkse praktijk bij te sturen.

Met het vaststellen van een School-Ondersteunings-Profiel (SOP) is niet geborgd dat er voor alle leerlingen een passende onderwijsplek geboden kan worden. Het is nodig met de partners afspraken te maken over het aanbieden van specifieke arrangementen. Medewerkers van de scD zetten zich graag in om, binnen de mogelijkheden die we hebben, leerlingen van een passend onderwijsarrangement te voorzien.

Wij profileren ons als een zorgzame school. Daar hoort een systeem bij van bijzondere zorg dat, op momenten dat dit nodig is, extra begeleiding biedt om iemand in staat te stellen te functioneren binnen de schoolomgeving. De mogelijkheden van de zorg die door de school geboden kan worden, zijn wel begrensd. De school is alleen een professionele zorgverlener op het gebied van onderwijs. Extra zorg die de school kan en/of wil bieden, stopt, wanneer het leerproces weer voortgang kan vinden of wanneer de grenzen van de zorg zijn bereikt. Uitgangspunt is: ervaren wat jouw kracht is en hoe je goed omgaat met je eigen beperkingen.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Versterken van de eerstelijnszorg door mentortrainingen;
- Versterken van het pedagogisch klimaat door met medewerkers afspraken te maken over de pedagogiek op de sc-Delfland;
- Realiseren van extra onderwijs-zorg-arrangementen waarmee we ongewenst gedrag en/of dreigende uitval van jongeren kunnen aanpakken en voorkomen;
- Individuele trainingen waarin we ongewenst gedrag zoals radicalisering en/of discriminatie ter discussie stellen;
- Herstructureren van de organisatie van de Time-in om zo meer jongeren in dit traject te kunnen begeleiden;
- Vaststellen, evalueren en bijstellen van het schoolondersteuningsprofiel;
- Realiseren van een zorgstructuur waarin planmatig wordt gehandeld, procedures worden gevolgd en dossiers worden bijgehouden;
- Leerlingen leren omgaan met beperkingen waardoor ze sterker weer verder kunnen.

3.4 School en maatschappij

3.4.1 Samenwerking

De school participeert actief in samenwerkingsverbanden met het primair onderwijs, het beroepsonderwijs en het Delftse bedrijfsleven in de regio. Leerlingen kunnen zich mede daardoor tijdens hun onderwijsperiode een breed beeld vormen van wat er te koop is in de wereld en hun beroepskeuze daarop afstemmen. De scD is nadrukkelijk een school voor beroepsoriëntatie en in mindere mate voor beroepsvorming. Achterliggende overtuiging is dat ruimte voor een uitgestelde beroepskeuze leidt tot een beter gemotiveerde keuze, een hoger onderwijsrendement en minder schooluitval in de vervolgopleiding.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Medewerkers zijn zichtbaar en merkbaar aanwezig binnen de overleggen met de verschillende onderwijspartners en leveren daaraan een positieve bijdrage.

3.4.2 Burgerschap

Eén van de belangrijke thema's in het huidige onderwijs is "Burgerschap". Onze opdracht is jonge mensen te vormen die goed in staat zijn hun rol in onze maatschappij inhoud en vorm te geven. Wij zien burgerschap nadrukkelijk als een thema dat niet op zichzelf kan bestaan, maar alleen in een context. Burgerschap gaat onder andere over de verhouding van het individu tot de mensen en dingen om hem heen. Het gaat over de manier waarop iemand in zijn werk staat en de betekenis die je wilt hebben voor de samenleving. Dit is de reden dat we burgerschap niet als apart vak aan willen bieden maar willen verweven in het totale curriculum.

In het kader van burgerschapsvorming en eerdergenoemde uitgangspunten v.w.b. betekenisvol leren, wordt in het curriculum nadrukkelijk de verbinding gezocht met de samenleving. De school is geen wereld op zichzelf. Waar mogelijk stimuleren wij de interactie tussen lesstof, lesopdrachten en de "buitenwereld".

Een rode lijn door het complete onderwijsaanbod is de zorg voor de omgeving. In dit verband is bewustwording een belangrijk onderwerp. Het kan daarbij gaan over hoe je omgaat met anderen, maar ook over hoe je omgaat met grondstoffen, gebouwen of dingen. We hebben daarbij leerdoelen die we moeilijk kunnen meten, maar wel willen merken. Deze doelen liggen op het gebied van gewenst gedrag, respect en zorgzaamheid. In eerste instantie worden de resultaten van burgerschapsvorming merkbaar in het leefklimaat op school. We vertrouwen erop dat leerlingen de verworven kwaliteiten ook later nog zullen inzetten voor hun omgeving. De school speelt een actieve rol in de wijk, met bewoners, winkels, bedrijven en dienstverlening in en om de school. Concreet wordt gedacht aan activiteiten die aansluiten bij de interesses en (potentiële) beroepenvelden van de leerlingen. In lijn met deze gedachten kiest de scD voor buitenschools leren waar mogelijk, voor maatschappelijke thema's in lesprogramma's en voor gerichte binnenschoolse en buitenschoolse stages in verschillende leerjaren.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Alle vaksecties nemen doelen rondom burgerschap en hun bijdrage in het bereiken ervan expliciet op in hun vakwerkplan;
- De activiteiten in het kader van de samenwerking met de wijk en de omgeving zijn beschreven en worden uitgevoerd;
- Winkel, restaurant en schoonheidssalon zijn in bedrijf en worden door leerlingen bemenst.

3.4.3 Ouder- en leerlingbetrokkenheid

We vinden het belangrijk dat leerlingen, binnen hun mogelijkheden, verantwoording nemen voor hun leeromgeving en het schoolklimaat. Daarom hebben we een leerlingenraad die gekozen wordt door de leerlingen. De activiteiten van de leerlingenraad willen we naast het organiseren van activiteiten en feesten graag uitbreiden met zaken als meedenken over regels in de school, aankleding van het gebouw, inrichting van de units, verbinding leggen met de omgeving c.q. de samenleving.

Naast aandacht voor het schoolklimaat is er de behoefte de ouders van onze leerlingen meer bij de school te betrekken. Grotere ouderbetrokkenheid resulteert in beter gemotiveerde leerlingen. Ouders worden uitgenodigd een actieve rol te spelen binnen de verschillende activiteiten en geledingen van de school.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- De leerlingenraad bespreekt ieder kwartaal de activiteiten voor de komende maanden met leden van de locatiestaf;
- Er is een activiteitenprogramma waaraan ouders en leerlingen samen deelnemen;
- Een groep ouders vormt een klankbordgroep waarin de ervaringen met de school worden besproken met de schoolleiding;
- Ouders zijn betrokken bij programmakeuzes die hun kinderen moeten maken en spelen daarbij een actieve rol;
- We realiseren een actieve informatiestroom naar ouders.

3.4.4 Internationalisering

Uniek voor de scD is dat we al een aantal jaren deelnemen aan een Internationaliseringsproject onder de noemer van Erasmus+. Leerlingen uit verschillende deelnemende landen gaan bij elkaar op bezoek. Ze ontmoeten leeftijdsgenoten en maken kennis met andere levensgewoonten andere culturen en ander gedrag. Het project "It's your life, it's your choice" wordt eind 2017 afgesloten. Omdat we ervaren hebben dat ontmoetingen met leeftijdsgenoten uit andere landen bijdraagt aan wederzijds begrip en een ervaring van blijvende waarde is, willen we een nieuw project aanvragen rondom het thema "Radicalisering" of een ander actueel thema.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Er is een projectplan ingediend voor een nieuw internationaliserings-project;
- Ervaringen van deelnemers aan een internationaliseringsproject worden breed gedeeld in de school;
- We onderzoeken welke vakken met de leerstof aan kunnen sluiten bij internationaliseringsprojecten.

3.4.5 Externe contacten

Vanuit onze visie stimuleren we deelname aan projecten en het overleg met externe partijen. Voorwaarde daarbij is dat deelname bijdraagt aan onze onderwijsdoelstellingen. Deelnemen aan projecten kan op alle niveaus binnen de organisatie worden gefaciliteerd, van leerling tot directeur.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- We zoeken actief naar mogelijkheden om de binnen- en buitenwereld met elkaar te verbinden.

3.5 Personeel en planvorming

3.5.1 Personeelszorg

We koppelen een vaste groep docenten aan de unit zodat leerlingen en medewerkers elkaar goed leren kennen. We zijn ervan overtuigd dat een prettige omgeving, veilige en goed geoutilleerde leeromgeving waarin een individu gekend wordt, bijdraagt aan zowel het gedrag als de motivatie van de leerling, maar ook van de medewerkers. Zij zullen zo eerder verantwoordelijk nemen voor elkaar, het gebouw, de sfeer en de leerresultaten.

Ter voorbereiding op het formuleren van dit schoolplan is een tevredenheidsonderzoek gedaan onder de medewerkers van de scD. Ondanks het drukke jaar waarin tijdens de cursus moest worden verhuisd, zijn medewerkers redelijk tevreden over hun werkomstandigheden en de manier waarop ze in de teams worden betrokken bij het vaststellen van prioriteiten en jaartaken. Minder waardering is er voor de ICT-faciliteiten en de manier waarop direct leidinggevenden de collega's motiveren. Verder is het personeel van mening dat ze onvoldoende op de hoogte zijn van het beleid en de visie van de schoolleiding.

Een probleem vinden we ook de discrepantie tussen de gemeten veiligheid en het gevoel van veiligheid onder leerlingen en personeel. De gemeten veiligheid scoort in vergelijking met andere scholen erg hoog, het gevoel onder leerlingen en personeel is daarmee in tegenspraak.

We willen de medewerkers een prettige werkomgeving bieden waarin ook zij zich optimaal kunnen ontplooiën. We streven naar een zekere vorm van autonomie binnen de units en leggen verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie. Verantwoordelijkheid geven aan medewerkers die zich vervolgens ook verantwoordelijk voelen, draagt naar onze mening bij aan het werkplezier van die medewerkers. We maken onze school voor het personeel aantrekkelijk om te werken door het bieden van goede begeleiding voor starters, een kleinschalige werkomgeving met goede faciliteiten en individuele scholingsmogelijkheden.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Het programma "Begeleiding van nieuwe docenten" en de professionalisering van collega's tot coach is opgezet en vormgegeven. We doen dit in samenwerking met de SCO academie
- We betrekken collega's actief bij planvorming en gesprekken over werkomstandigheden.
- We investeren in nieuwe collega's om ze binnen te houden om tekorten te voorkomen.
- We onderzoeken welke oorzaken ten grondslag liggen aan het geringe gevoel van veiligheid en stellen een plan op om het gevoel van veiligheid te bevorderen.
- Personeel wordt actief betrokken bij de vaststelling van plannen;
- Het welbevinden van het personeel komt in alle gesprekken in het kader van de gesprekscyclus als onderwerp terug.

3.5.2 Professionalisering

De overheid stelt steeds strengere regels waar het gaat over de vereiste bevoegdheid van personeel. Zelf hebben we een mening over de vereiste bekwaamheid. Het uitgangspunt is dat alle docenten bevoegd zijn. Ondanks de krappe arbeidsmarkt stellen we daarom ook aan nieuw aan te stellen personeel de eis dat ze beschikken over een onderwijsbevoegdheid of dat ze die bevoegdheid binnen twee jaar na aanstelling behalen.

Aanvullend stellen we dat alle docenten zonder uitzondering bekwaam moeten zijn om hun vak te onderwijzen, een professionele relatie met leerlingen moeten kunnen aangaan en door voorbeeldgedrag leerlingen moeten kunnen inspireren.

Kanttekening bij bovenstaande uitgangspunten is dat voor leraren die in meerdere vakken lesgeven, geldt dat bekwaamheid prevaleert boven het bezit van een bevoegdheid voor elk van die vakken.

Elke praktijkdocent wordt indien nodig verplicht bijscholingen te volgen om de bevoegdheid aan te passen aan de nieuwe opleidingen met profiel- en keuzevakken.

Het lerarenregister is een instrument waarvan de docenten zelf eigenaar zijn. In de gesprekscyclus bespreken we de ontwikkeling van leraren en het is aan de docent of hierbij het register als instrument wordt gebruikt.

We zien de school als een organisatie die constant in ontwikkeling is. Daarbij hoort dat niet alleen leerlingen zich ontwikkelen maar ook de medewerkers. De professionalisering die in dit kader plaatsvindt, moet bijdragen aan het verbeteren van de school als organisatie. Om meer vrouwen te interesseren voor een functie binnen de staf zullen we hen de komende jaren nadrukkelijk uitnodiging deel te nemen aan de door de SCO academie aangeboden cursus Kweekvijver die collega's voorbereid op een leidinggevende functie.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- We stimuleren deelname aan bij- en nascholing;
- Praktijkdocenten hebben met succes de bijscholing gevolgd die nodig is en geven bevoegd les in de nieuwe programma's;
- We stimuleren deelname aan het lerarenregister;
- We bevelen de cursus Kweekvijver expliciet aan bij vrouwelijke medewerkers;
- Het ontwikkelen en versterken van onze pedagogische en didactische vaardigheden is in ieder geval onderwerp van scholing.

3.5.3 Planvorming

De planvorming in de scD kent de volgende systematiek:

- Het Strategisch Document van de Stichting Christelijk Onderwijs Delft e.o. en het Schoolplan van het Grotius College leveren de kaders waarbinnen we werken;
- Op basis daarvan wordt door de staf van de scD iedere vier jaar een Schoolplan scD opgesteld waarin de kaders worden vertaald naar de actualiteit en de behoeften van het beroepsonderwijs;
- Op unit-niveau worden jaarlijks in een teamplan de prioriteiten op pedagogisch, didactisch en organisatorisch gebied voor dat jaar vastgesteld en SMART geformuleerd (waarbij de M voor zowel "meetbaar" als "merkbaar" kan staan).

Op vak-niveau zijn de secties verantwoordelijk voor een doorgaande leerlijn en wordt een vakwerkplan met daarin opgenomen een plan van toetsing geformuleerd voor alle leerjaren en opleidingen.

Om de resultaten van ons onderwijs te bewaken, analyseren we jaarlijks de opbrengsten van het onderwijs en gebruiken die cijfers als startpunt voor het gesprek over mogelijke verbeteringen. Bij dit gesprek spelen ook de opbrengsten van de jaarlijkse tevredenheidsonderzoeken onder ouders en leerlingen een rol.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- De verschillende teamplannen, pt's, pta's en vakwerkplannen zijn jaarlijks, voor aanvang van het schooljaar, bijgesteld en centraal verzameld.

3.6 Resultaten en verantwoording

In Vensters voor Verantwoording presenteren we elk jaar enkele harde cijfers die landelijk voor iedereen inzichtelijk zijn. Met het publiceren van het Onderwijsjaarverslag informeren we

direct betrokken externe partijen over de resultaten van ons onderwijs. Daarbij spelen cijfers, gemiddelden en percentages een rol maar ook minder meetbare criteria worden besproken. Verantwoording van het onderwijs op scD wordt, omdat het formeel om twee afzonderlijke scholen gaat, gesplitst in een onderwijsjaarverslag voor het beroepsgericht onderwijs van het Grotius College en één voor het beroepsgericht onderwijs van de Stichting Christelijk Onderwijs Delft e.o.

3.6.1 Meetbare resultaten

Concreet streven we ernaar dat leerlingen onvertraagd doorstromen op minimaal het niveau van het advies dat ze meekregen vanuit de basisschool. We zorgen ervoor dat leerlingen het vereiste referentieniveau op taal- en rekenvaardigheden halen en met resultaten die boven het landelijk gemiddelde liggen, worden gediplomeerd.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Minimaal 95% van de leerlingen stroomt onvertraagd door;
- De doorstroom ligt voor tenminste 95% op of boven het advies van het p.o.;
- Minimaal 95% van de deelnemende leerlingen slaagt voor het eindexamen;
- Het gemiddeld examencijfer ligt boven het landelijk gemiddelde voor dat examen;
- Het rekenexamen op niveau 2F wordt door minimaal 90% van de leerlingen met een voldoende afgesloten.

3.6.2 Merkbare resultaten

Naast meetbare resultaten richten we ons op resultaten die effect hebben op vorming en persoonswording van de leerling. Deze resultaten zijn niet goed uit te drukken in een cijfer maar zeker niet minder belangrijk. Het gaat dan over bijvoorbeeld sfeer op school, leefklimaat, veiligheid en welbevinden.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Leerlingen hebben in woord en gedrag aandacht, belangstelling en respect voor de omgeving waarin ze functioneren;
- De verantwoording bevat een verslag van activiteiten waaraan leerlingen hebben deelgenomen in het kader van vorming en burgerschap.

3.7 Organisatie, financiën en beheer

3.7.1 Organisatie

Het onderwijs wordt gegeven in een modern gebouw met veel faciliteiten. De opzet van het nieuwe gebouw is dat er, door de indeling van de school in units, kleinschalige leeromgevingen zijn gecreëerd als basis voor groepen leerlingen en medewerkers. Deze organisatie willen we de komende jaren borgen. Concreet betekent dit dat een unit alleen toegankelijk blijft voor leerlingen die de unit als thuisbasis heeft.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- De opzet en het gebruik van de units worden gehandhaafd.

3.7.2 Financiën

De school heeft voor de materiële exploitatie een eigen beheerstichting in het leven geroepen met vertegenwoordigers van beide stamscholen als bestuurders.

We streven naar een cultuur waarin in de hele organisatie actief wordt gestuurd op het halen van de begroting. Dit is de afgelopen jaren goed gelukt ondanks problemen met de huisvesting.

Ook de personele formatie is door het maken van scherpe afspraken binnen de afgesproken marges gebleven.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- Er zal scherp worden toegezien op het planmatig begroten van verwachte uitgaven en het halen van het afgesproken begrotingsresultaat;
- We sturen op bewustwording van de effecten van de inzet van materialen en middelen;
- Opstellen van begrotingen en omgaan met budgetten zal binnen de organisatie worden aangeleerd en geëvalueerd;
- 95% van de uitgaven wordt onder de juiste kostenpost geboekt.

3.8 Medezeggenschap

Vanaf 2017 – 2018 zullen we gaan werken met een mr-adviesraad bestaande uit mr-leden van beide stamscholen. Deze adviesraad zal regelmatig met de directie van de scD overleggen over zaken die het personeel en het onderwijs betreffen en waarover de overkoepelende medezeggenschapsraden meedenken of meebeslissen. Doel van de adviesraad is de verschillen binnen de twee personeelsgeledingen bespreekbaar te maken en eensluidende adviezen terug te koppelen naar de medezeggenschapsraad van de eigen stamschool.

Doelstellingen 2018 - 2022:

- De mr-adviesraad is opgestart en functioneert als instrument om beide achterliggende medezeggenschapsraden van gelijke informatie en een eensluidend advies te voorzien.

